MINEACHADH AIR

SUIPEIR AN TIGHEARNA,

AGUS

COMHRADH CAIRDEIL EADAR MINISTEIR
AGUS CRIOSDUIDH AMHARUSACH, MU DHEIGHINN

Sacramaid Suipeir an Tighearn.

LEIS AN URRAMACH

EOIN FLABHAL.

AIR 'ADAR-THEANGAICHTE GU GAELIG LE

SEUMAS MACGILL'IOSA,

Ministeir na h-Eaglais Saoire ann an Cill-beri.

GLASGOW:

PRINTED BY Wm. GILCHRIST, 64 HOWARD STREET.

MINEACHADH AIR

SUIPEIR AN TIGHEARNA,

AGUS

COMHRADH CAIRDEIL EADAR MINISTEIR

AGUS CRIOSDUIDH AMHARUSACH, MU DHEIGHINN

Sacramaid Suipeir an Tighearn.

LEIS AN URRAMACH

EOIN FLABHAL.

AIR 'ADAR-THEANGAICHTE GU GAELIG LE

SEUMAS MACGILL'IOSA,

Ministeir na h-Eaglais Saoire ann an Cill-beri.

GLASGOW:

PRINTED BY Wm. GILCHRIST, 64 HOWARD STREET.

Is i a' chrìoch a bh' agam 's an amharc ann bhi tionndadh an Leabhair bhig so gu Gàidhlig, math spioradail mo luchd-dùthcha, agus gu h-àraidh mo chomh-thionail féin. Dh' fhairich mi gu mòr an t-ana-cothrom fo an robh iad a thaobh cho tearc 's a tha Leabhraichean-cheist 'n an cànain féin mu'n òrdugh naomh so; agus mheas mi gu'm feudadh am mìneachadh so, tre bheannachadh an Tighearna, bhi feumail do chuid do chloinn ghràdhaich Dhé, a dh'fhaodas a bhi ann an amharus a thaobh an còir ann an Criosd, agus, tre sin, dearmadach air an dleasdanas—a bhi nochdadh a mach bàis an Tighearna gus an tig E.

S. M'G.

CIOD I SUIPEIR AN TIGHEARN?

Suipeir an Tighearn is sàcramaid i, anns am bheil bàs Chriosd air 'fhoillseachadh le aran agus fìon a thabhairt agus a ghabhail, a rèir 'òrduigh féin, agus iad-san a ghabhas so gu h-iomchuidh, tha iad (cha'n ann air mhodh corporra agus feòlmhor, ach tre chreidimh), air an deanamh 'n an luchd-comhphàirt d'a chorp agus d'a fhuil-san, le 'uile shochairibh, chum am beathachaidh, no chum an altruim spioradail, agus am fàs ann an gràs.

1. *C.*—Ciod an t-ùghdarras leis am bheil suipeir an Tighearn air a suidheachadh, agus air a h-òrduchadh?

F.—Le ùghdarras àrd-uachdaranail Chriosd, Rìgh na h-eaglais, agus cha'n ann le toil duine: (1 Cor. xi. 23) Oir fhuair mise o'n Tighearn an ni mar an ceudna a thug mi dhuibhse, gu'n do ghlac an Tighearn Iosa aran, anns an oidhche 's an do bhrathadh e.

2. *C.*—Ciod iad na h-earrannan do'm bheil an t-sàcramaid so a' co-sheasamh?

F. Tha i a' co-sheasamh do dhà earrainn, aon diubh talmhaidh agus faicsinneach, eadhon aran agus fìon, an aon eile spioradail agus neo-fhaicsinneach, corp agus fuil Chriosd: (1 Cor. x. 16) Cupan a' bheannachaidh, a ta sinn a' beannachadh, nach e comunn fola Chriosd e? An t-aran a ta sinn a' briseadh, nach e comunn cuirp Chriosd e?

3. *C.*—Cionnus a ta na nithe talmhaidh agus nèamhaidh so a' tighinn gu bhi 'n an sàcramaid ?

F.—Le focal an t-suidheachaidh agus le beannachadh Chriosd a theachd orra: (1 Cor. xi. 23–25) Oir fhuair mise o'n Tighearn an ni mar an ceudna a thug mi dhuibhse, Gu'n do ghlac an Tighearn Iosa aran, anns an oidhche 's an do bhrathadh e: Agus air tabhairt buidheachais bhris se e, agus thubhairt e, gabhaibh, ithibh; is e so mo chorp-sa, a ta air a bhriseadh air bhur son-sa: deanaibh so mar chuimhneachan orm-sa. Agus air a' mhodh cheudna an cupan, an déigh na suipeir, ag ràdh, Is e an cupan so an co-cheangal nuadh ann am fhuil-sa: deanaibhse so, cia minic 's a dh'òlas sibh e, mar chuimhneachan orm-sa.

4. *C.*—C'uin a dh'òrduich agus a shuidhich Criosd an t-sàcramaid so ?

F.—Shuidhich e i 's a' cheart oidhche 's an do brathadh e: (1 Cor. xi. 23) Ghabh an Tighearn Iosa aran 's an oidhche 's an do brathadh e.

5. *C.*—Ciod a ta an t-àm 's an do shuidhicheadh i a' teagasg dhuinne.

F.—Tha e a' teagasg dhuinne meud gràidh agus cùraim Chriosd d'a shluagh, anns gu 'm bheil e 's an òrdugh so a' deanamh a leithid a dh'ullachadh airson ar comhfhurtachd, ged bha fios aige gu'n robh a chruaidh-ghleachd searbh féin dlù air làimh.

6. *C.*—Ciod am feum agus a' chrìoch choitchionn air son am bheil an t-sàcramaid so ?

F.—Tha i gu daingneachadh, seulachadh, agus socrachadh a' chùmhnaint nuaidh do chreidmhich: (1 Cor. xi. 25) Is e an cupan so an co-cheangal nuadh ann am fhuil-sa: deanaibhse so cia minic 's a dh' òlas sibh e, mar chuimhneachan orm-sa.

7. *C.*—Ciod iad na crìochan agus na feuman àraidh airson am bheil i ?

F.—'Si a' cheud chrìoch agus fheum àraidh airson am bheil i, gu Criosd agus 'fhulangais a thoirt as ùr gu ar cuimhne: (1 Cor. xi. 24, 25) Deanaibhse so, mar chuimhneachan orm-sa.

8. *C.*—Ciod a' ghnè chuimhne air Criosd a ta air a ciallachadh an so?

F.—Cha'n i cuimhne na h-inntinn a mhàin ach a' chuimhne ghràdhach sin air, a leaghas an cridhe, ionann rithe sin a bha aig Peadair: (Mata xxvi. 75) Agus chuimhnich Peadar briathran Iosa a thubhairt ris, mu'n goir an coileach, àicheadhaidh tu mi tri uairean. Agus air dol a mach dha, ghuil e gu geur. No mar Ioseph: (Genesis xliii. 29, 30) Agus rinn Ioseph cabhag oir bha a chridhe a' tiomachadh r'a bhràthair; agus dh'iarr e àit anns an guileadh e; agus chaidh e steach d'a sheomar agus ghuil e'n sin.

9. *C.*—Ciod a ta a' chrìoch so aig an t-sàcramaid a' filleadh innte?

F.—Tha i a' filleadh innte so, gu'm bheil eadhon a' chuid a's feàrr do shluagh Dhé ro ealamh air Criosd a dhi-chuimhneachadh, agus ciod a ghiùlain agus a dh'fhulaing e air an son.

10. *C.*—Ciod tuilleadh a ta i a' filleadh innte?

F.—Tha so, nach 'eil neach 's am bith ach iad-san aig am bheil èolas slàinteil air Criosd, agus do'm b'aithne e roimh-làimh, iomchuidh airson an òrduigh so, oir cha'n urrainn do neach 's am bith ni nach aithne dha cheana a chuimhneachadh: (1 Cor. xi. 28) Ach ceasnuicheadh duine e féin, agus mar sin itheadh e do'n aran *so*, agus òladh e do'n chupan *so*.

11. *C.*—Ciod e dara feum àraidh agus crìoch na sàcramaid so?

F.—Criosd a chur fa chomhair chreidmheach mar chomharra freagarrach air féin agus air a bhàs; agus sin araon chum cur an cuimhne, ciallachaidh, agus teagaisg.

12. *C.*—Cionnus a ta e 'na chomharra cuimhneachail air Criosd?

F.—Tha e a' toirt Chriosd gu ar cuimhne do bhrìgh gu'm bheil a bhàs agus 'fhulangasan searbha air am foillseachadh le briseadh arain agus dòrtadh a mach fìona: (1 Cor. xi. 26) Oir cia minic 's a dh'itheas sibh an t-aran so, agus a dh'òlas sibh an cupan so, tha sibh a' foillseachadh bàis an Tighearna gus an tig e.

13. *C.*—Cionnus a ta e 'n a òrdugh sàmhlachail?

F.—Tha e 'na òrdugh sàmhlachail, cha 'n ann a mhàin mar ta e a' foillseachadh a mach fulangais Chriosd, ach mar an ceudna aonadh nan creidmheach ris-san mar an ceann, agus ri cach a chéile mar bhuill a chuirp: (1 Cor. x. 16, 17) Cupan a' bheannachaidh, a ta sinne a' beannachadh, nach e comunn fola Chriosd e? An t-aran a ta sinn a' briseadh, nach e comunn cuirp Chriosd e? Oir ged tha sinn 'nar mòran, is aon aran, agus aon chorp sinn.

14. *C.*—Ciod an dòigh 's am bheil e 'n a chomharra chum teagaisg?

F.—Tha e a' toirt teagaisg air iomadh dòigh; 's a' cheud àite, tha e a' teagasg dhuinn gur e Criosd an t-aon aran air an urrainn do ar n-anama beathachadh: (Eoin vi. 51) Is mise an t-aran beò, a thàinig a nuas o nèamh: ma dh'itheas neach air bith do 'n aran so, bithidh e beò gu sìorruidh: agus an t-aran a bheir mise uam is e m' fheòil e, a bheir mi airson beatha an t-saoghail; agus, 's an dara àite, mar ta e a' teagasg dhuinn gu'm bheil an Tiomnadh Nuadh a nis air a làn dhaingneachadh le bàs Chriosd an Tiomnaidh-fhir: (Eabh. ix. 16, 17) Oir far am bheil tiomnadh, is éigin bàs an tiomnaidh-fhir a bhi ann mar an ceudna. Oir ta tiomnadh daingean an déigh bàis dhaoine, ach cha 'n 'eil brìgh 's am bith ann am feadh a ta'n tiomnaidh-fhear beò.

Ceist 1.—Nach 'eil aran agus fìon 'n an nithibh ro-shuarach agus coitchoinn gu corp agus fuil Chriosd a shàmhlachadh?

Freag.—Ged tha mìr arain agus làn beòil do fhìon n'an nithibh gun mhòr luach annta féin; gidheadh tha iad mòr a thaobh am feuma agus an crìche. Tha luach sgillinn do chéir 'na ni beag ann féin; ach air dha bhi air a chàradh air comharra-sgrìobhaidh, feudaidh e tighinn gu bhi 'n a luach iomadh mìle punnd Sasunnach, 'n uair a ta seula oighreachd mhòir air a chur air.

Ceist 2.—Nach 'eil an t-aran anns an t-sàcramaid air a thionndadh gu fìor chorp Chriosd féin le Brìgh-atharrachadh (Transubstantiation)?

Freag.—Cha'n 'eil idir; ach tha na sàmhlaidhean a' fantuinn 'n an aran agus 'n am fìon, gun atharrachadh 's am bith air an nàdur an déigh focail a' choisrigidh, agus mar sin tha iad air an ainmeachadh: (1 Cor. xi. 26) Oir cia minic, &c.; (Mata xxvi. 29) Ach tha mi ag ràdh ribh, nach òl mi á so suas do thoradh so na fìonain, gus an là sin anns an òl mi e nuadh maille ribh ann an rìoghachd m' Athar.

Ceist 3.—Ciod i a' cheud argumaid leis am bheil Protastanaich a' cur bun os ceann teagaisg Phàpanaich a' Bhrìgh-atharrachaidh?

Freag.—Tha a' cheud argumaid 'n a aghaidh air a tarruing o 'n chrìch a ta aig an t-sàcramaid, eadhon a bhi ag ath-chuimhneachadh cuirp agus fola Chriosd: (1 Cor. xi. 24, 25) Deanaibhse so mar chuimhneachan orm-sa &c. A nis tha comharran cuimhneachaidh gu feum a thaobh nithe nach 'eil a làthair, agus cha 'n ann a thaobh nithe a ta làthair.

Ceist 4.—Ciod i an dara argumaid?

Freag.—Do bhrìgh na cainnte 's an do labhair ar slànuighear, oir cha robh ciall 's am bith eile innte, a thaobh nach 'eil focal air bith eile a ghabhas cur 'n a h-àite ach focal d'am brìgh *fìor bhith* (*is*), mar ta e

soilleir o'n dà Thiomnadh: (Genesis xli. 27) Agus na seachd bà caola agus grànda a thàinig 'n an deigh, *is* seachd bliadhna iad: (Tais. i. 20) *Is* iad na seachd reultan, aingil nan seachd eaglaisean: agus *is* iad na seachd coinnleirean a chunnaic thu, na seachd eaglaisean.

Ceist 5.—Ciod i an treas argumaid an aghaidh a' Bhrìgh-atharrachaidh?

Freag.—Tha na h-amaideachdan lìonmhor agus gràineil, a ta gu nàdurra agus gu do-sheachanta a' sruthadh o'n teagasg so, a' nochdadh cho meallta 's a ta e, agus gu'm bheil e ceart do gach Criosduidh fallain a dhiùltadh agus 'fhìor-fhuathachadh.

Ceist 6.—Ciod a' cheud mhi-reusontachd a ta 'ga leantuinn?

Freag.—Tha an teagasg so a' cur an comas shagartan amaideach ni nach 'eil an comas aingle nèimh. Tha e toirt cumhachd dha a chruith-fhear a dheanamh agus a Dhia itheadh. Agus ann bhi dearbhadh an ni so le uile-chumhachd Dhé, cha'n 'eil iad ag ràdh ni ach na dh' fheudas Turcach a ràdh, gu bhi dearbhadh nan amaideachdan a's neònaiche anns an *Alcoran.*

Ceist 7.—Ciod i dara mi-reusontachd a' Bhrìgh-atharrachaidh?

Freag.—'Si an dara mi-reusontachd gu 'm bheil e ag àicheadh fìrinn an teisteis a ta faireachaidhean nan uile dhaoine a' toirt gur e fìor aran agus fìon a ta annta an déigh a' choisrigidh, agus nach e feòil, agus fuil. Agus mur 'eil a' ghnè theisteis so seasmhach, cha ghabh bith Dhé bhi air a dhearbhadh leis na nithibh a rinneadh; ni a ta calg-dhìreach an aghaidh na fìrinn: (Romh. i. 20) Oir *riamh* o chruthachadh an t-saoghail tha a nithe-san nach feudar fhaicinn, *eadhon* a chumhachd sìorruidh agus a Dhiadhachd, &c.

Ceist 8.—Ciod an treas mi-reusontachd a ta leantuinn an teagaisg sin.

Freag.—Le bhi ag ràdh gu'm bheil na buadhan a

bhuineas do aran agus do fhìon a' fantuinn an déigh d'am fìor-bhrìgh falbh, tha iad a' cur an céill gu 'm bheil fad, agus leud, agus tiuighead, buige agus milseachd far nach 'eil ni air bith, fada, no tiugh, bog no milis, ni a ta gu tur eu-comasach.

Ceist 9.—Ciod i ceathramh mi-reusontachd a' Bhrìgh-atharrachaidh?

Freag.—Tha e filleadh ann gu'n do shuidh corp beò Chriosd gu h-uile aig a' bhòrd, agus gu'n robh e aig a' cheart àm marbh agus ann am beul agus am broinn nan deisciobul: agus anns gach sàcramaid an déigh sin gu 'm bheil e gu léir air nèamh, agus gu léir anns gach liutha mìle àite air an t-saoghal 's am bheil an t-sàcramaid air a frithealadh.

Ceist 10.—Ciod a ta briseadh an arain agus dòrtadh a mach an fhìona anns an t-sàcramaid a' ciallachadh?

Freag.—Tha iad a' ciallachadh bàis ainneartaich agus piantail Chriosd, agus fhulangais shearbha air ar son-ne: (1 Cor. xi. 26) Oir cia minic a's a dh'itheas sibh an t-aran so agus a dh'òlas sibh an cupan so, tha sibh a' foillseachadh bàis an Tighearna gus an tig e.

Ceist 11.—Ciod a ta toirt agus gabhail an arain agus an fhìona anns an t-sàcramaid a' ciallachadh?

Freag.—Tha na gnìomha sin a' ciallachadh Dhé a' tairgseadh Chriosd agus a shochairean, agus chreidmheach 'g an co-chur r' an anamaibh.

Ceist 12.—Cò a ta freagarrach airson suipeir an Tighearn a ghabhail?

Freag.—Cha'n 'eil neach air bith a ta fìor aineolach no oilbheumach, no ana-creidmhich 'nan staid nàdurra; oir cha 'n urrainn doibh sin iad féin a cheasnachadh, mar tha 'm focal ag iarraidh: (1 Cor. xi. 28, 29) Ach ceasnaicheadh duine e féin, agus mar sin itheadh e do'n aran *so*, agus òladh e do 'n chupan *so*. Oir ge b' e a dh'itheas agus a dh' òlas gu neo-iomchuidh tha e

'g itheadh agus ag òl breitheanais dha féin, do bhrìgh nach 'eil e a' deanamh aithne air corp an Tighearna.

Ceist 13.—Am bheil muinntir onorach, mhodhalta, agus mheasarra, deasaichte airson na sàcramaid so?

Freag.—Cha'n'eil—cha dean sìobhaltachd no deadh-bheus daoine a dheasachadh: oir cha'n iad sin trusgan na bainnse: ach is e gràs ath-ghineamhuinn agus creidimh anns an tomhas a's lugha e: (Mata xxii. 12) Agus thubhairt e ris, a charaid, cionnus a thàinig thusa steach an so, gun trusgan na bainnse umad: (1 Cor. x. 16, 17) Cupan a' beannachaidh, a ta sinne a' beannachadh, nach e comunn fola Chriosd e? An t-aran a ta sinn a' briseadh, nach e comunn cuirp Chriosd e? Oir ged tha sinne 'n ar mòran, is aon aran agus aon chorp sinn, oir a ta againn uile comh-phàirt do'n aon aran.

Comhradh cairdeil eadar Ministeir agus Criosduidh amharusach, mu dheighiin sacramaid Suipeir an Tighearna.

Criosd.—A mhaighstir, mur bi e 'n a ghrabadh air 'ur meòrachadh, bhithinn toileach fuasgladh fhaotainn o iomadh teagamh a ta 'g éirigh a' m' inntinn, mu thimchioll comh-phàirteachadh de shàcramaid bheannaichte Suipeir an Tighearna.

Min.—Bithidh mi glé thoileach còmhradh 's am bith a dheanamh a chum bhi toirt air falbh nan amharusan sin a dh'fheudas a bhi cur buaireis ort a thaobh sin, uime sin guidheam ort, abair romhad.

C.—Le'r cead, chuala agus leugh mi iomadh searmoin a ta a' dian-sparradh, agus a' cur an céill gu'm bheil sinn fo fhiachaibh comh - phàirteachadh de 'n òrdugh bheannaichte so, agus gidheadh cha robh riamh do dhànachd agam gabhail deth.

M.—An do chaith thu, ma seadh, do bheatha gus a nis ann bhi deanamh dearmaid air an dleasdanas chudthromach so.

C.—Gu bhi labhairt gu saor, le'r cead, cha do chomh-phàirtich mi riamh fathast deth; do bhrìgh gu 'n robh mi gu mòr an teagamh an robh mi iomchuidh air an t-seula bheannaichte agus naomh sin a ghabhail, chum glòire Dhé, agus chum m'*fhòghluim* agus mo chomhfhurtachd féin, a chionn nach do thuig mi riamh, gu soilleir, suidheachadh, nàdur frithealaidh, agus crìochan an òrduigh, no an t-uidheamachadh a dh' fheumas iad-san a ta gu bhi 'n an luchd-comh-phàirt deth, a réir òrduchaidh Iosa Criosd.

M.—Tha dòchas agam, mata, ma bhios, na nithe so air am fosgladh suas gu soilleir duit, gu 'n cuidich e gu mòr gu bhi toirt air falbh t'amharusan.

C.—A mhaighstir, gabhaidh mi ri'r teagasg le taingeileachd, agus mur 'eil mo chridhe 'g am mhealladh, ni mi gàirdeachas anns an t-solus agus 's an eòlas a dh'fheudas mi fhaotainn uaithe.

M.—Rannsuicheamaid mata, 's a' cheud àite, ciod iad *comharraidhean* fìor chriosduidh gu coitchionn, agus, 's an dara àite, ciod an t-uidheamachadh a ta aca-san a ta freagarrach air son comh-phàirteachadh do Shuipeir an Tighearn, oir tha iad eadar-dhealaichte, agus air uairibh sgairichte.

C.—Tha dòchas agam, le so a dheanamh gu 'n cuidich sibh mi gu mòr gu bhi a' toirt breth air mo staid agus air mo chor 's an àm a ta làthair, a thaobh Dhé. Agus a nis, air tùs, guidheam oirbh mo theagasg cionnus a dh'fheudas mi aithneachadh am bheil mi a' m' Chriosduidh tréibhdhireach?

M.—Tha aig gach fìor chreidmheach, maille ri gràsaibh eile, a leithid do eòlas air Dia ann an Criosd 's a dh'oibricheas tre ghràdh, agus a bhrosnuicheas e gu bhi rannsachadh toile Dhé gu dùrachdach, agus tha

e air a dhùsgadh suas gu bhi toirt oidhirp thréibhdhirich air bhi beò ann bhi 'g a creidsinn, ann an eòlas oirre, agus ann bhi 'g a deanamh.

C.—A mhaighstir cha 'n urrainn domh uaill a dheanamh á m' eòlas, gidheadh, trìd gràis Dé a nochdadh dhomh, tha dòchas agam gu 'n d' thug na beachdan a ta agam mu Dhia ann an Criosd buaidh orm 'n a leithid do thomhas agus gur e bhi beò ann an eòlas air, ann bhi 'g a ghràdhachadh agus 'g a mhealtuinn, agus gach ni a bhuineas domh a bhi air a choisrigeadh d' a thoil agus d' a ghlòir, an t-aon nèamh a ta mi ag iarraidh anns an t-saoghal so, agus cuid mhòr de sin ris am bheil dòchas agam 's an t-saoghal ri teachd.

M.—Tha iad sin 'n an deadh chomharraidhean air fìor atharrachadh agus ath-nuadhachadh air t' anam, agus mar sin gun teagamh dh' oibrich iad aignidhean maithe annad, nithe air am bheil aithne agad a' d' chridhe, agus a ta follaiseach a' d' bheatha agus a' d' ghiùlan.

C.—Cha b' àill leam miodal a dheanamh rium fèin, ach gidheadh tha dòchas agam gu 'm bheil mi a' faotainn cuid do thlachd ann am focal Dé, araon air a leughadh agus air a shearmonachadh, agus tha mi gu suidhichte a' beachd-smuaineachadh air, a chum gu 'm fàs mi ann an gràs agus ann an eòlas air Iosa Criosd ar Tighearna. Agus ged tha mi air uairibh air mo bhuaireadh le smuaintibh gràineil agus dìomhain, gidheadh tha mi ag oidhirpeachadh am mùchadh, agus tha mo chridhe ag éiridh 'n an aghaidh. Tha mi a' toirt buidheachais do Dhia gu 'm bheil mi strì ri cur an aghaidh ceud ghluasadan a' pheacaidh, agus a' seachnadh uile aobharan an uilc, agus cha 'n 'eil mi aig àm 's am bith ni's neo-fhoistinniche na 'n uair a thachaireas domh a bhi ann an cuideachd sluaigh mhi-naoimh agus uilc : oir tha fuath agam do bhreugaibh, do chainnt dhraosda agus shalaich, do mhionnaibh, do mhallachadh,

agus do gach masladh eas-urramach a ta air a thilg-eadh air Dia agus air diadhaidheachd. Tha mi 'g a dheanamh 'n a chùis coguis gun bhi togail tuaileis air mo choimhearsnaich, agus a bhi ceart agus maith a dheanamh do na h-uile a réir mo chomais, agus imeachd ann an uile àitheantaibh an Tighearna gu neo-choireach.

M.—Ma 's iad sin toraidhean agus oibre do chreidimh, cha chreidimh marbh e; gidheadh cha 'n fheud sinn ar taic a leigeil air ar n-oibribh féin no air ar fìreantachd féin air son fìreanachaidh, toillteanais, no riarachaidh, do bhrìgh agus gu 'm biodh sin a' lughd-achadh toillteanais agus riarachaidh Iosa Criosd, agus cunnartach d' ar n-anamaibh féin.

C.—Tha deadh fhios agam nach 'eil fìreantachd ann ach tre fhuil Iosa, ni mò a tha 'chridhe agam earbsadh á m' fhìreantachd féin, ach á 'fhìreantachd-san a mhàin, airson maitheanais agus fuasglaidh o m' pheac-adh. Agus ma ta mi tre ghràs air mo dheanamh comasach air toradh 's am bith a thoirt a mach iom-chuidh do chreidimh, do aithreachas, agus do ghràdh an t-soisgeil, air an son sin tha mi a' moladh Dhé mar chuid do m' dhleasdanas agus do m' shonas, agus tha mi ag iarraidh amharc orra mar dhearbhaidhean air creidimh (ma 's airidh iad air sin), agus cha 'n ann air mhodh 's am bith eile.

M.—Tha sin gu maith. Ach am bheil thu ghnàth faotainn t'anama ann an suidheachadh agus ann am fonn maith, gun tuisleadh, gun sleamhnachadh, gun chlaonadh?

C.—Cha 'n fheud mi ràdh gu 'm bheil, oir feumaidh mi aideachadh le bròn gu'm bheil mo smuaintean aig amaibh truaillidh, mo bhriathra neo-bhlasda gun bheatha, agus mo ghnìomhara gun bhi deanamh maiseach teagaisg an t-soisgeil agus Dhé mo shlàn-uighir. Ach is ann a tha iad 'n an nithibh a dh' fheud-

as a bhi 'n am bròn agus 'n an ribe do mhuinntir eile. Cha 'n' eil mo chàil spioradail do fhocal Dé ach glé neo-gheur, agus cha 'n 'eil 'ùghdarras air 'fhaireachadh ro-chumhachdach leam, air chor 's gu 'm bheil mi neo-ullamh airson ni maith 's am bith, eadhon mar dhuine marbh, mar gu'm biodh mo dhiadhaidheachd gun bheatha, gun anam innte.

M.—Ro mhaith, ach 'nuair a thuiteas tu mar so ann am peacadh, no 'dh' fhàilnicheas tu ann do dhleasdanas, ciod do bheachd ort féin agus air do shlighibh? Ciod an drùghadh ata sin a' deanamh ort?

C.—'Nuair a ta mi 's an t-suidheachadh bhrònach so, tha m' anam gu mòr fo bhuaireas, tha m'aoibhneas agus mo shìth cceguis air falbh; ach an uair a ta mi air mo dhùsgadh as a' mharbhantachd pheacaich so, tha mo chridhe an sin air a leaghadh le bròn airson m'amaideachd agus mo mhi-bheus, agus tha mi 'g iarraidh dh' ionnsuidh Dhé le mòr eagal agus nàire, ag aslachadh air gu h-iriosal gu 'n ath-nuadhaicheadh e spiorad ceart an taobh stigh dhiom.

M.—Mata, charaid, ma's e agus gu 'm bheil do choguis a' daingneachadh an ni a labhair do theangadh, chuir thu an céill gu leòir a dhearbhadh tréibhdhireis t-ùmhlachd do Dhia, agus gu'm bheil thu a' d' chreid-mheach fallain, agus a' d' iompachan tréibhdhireach. Agus tha dòchas agam gu 'm bheil, mar an ceudna, creidimh agad ann an Iosa Criosd an t-eadar-mheadh-onair, neach mur 'eil urram cubhaidh againn dha, cha 'n fhiù ar creidimh agus ar n-aignidhean maithe bhi air an gairm d'a rìreadh soisgeulach agus slàinteil.

C.—Trìd gràis is e mo mhiann an Tighearn Iosa Criosd aideachadh agus a dhlù-ghabhail do m' ionn-suidh air na cumhachaibh air am bheil e air a thairgseadh anns an t-soisgeul, a theagasgan uile chreidsinn mar m' fhear-teagaisg agus m' fhear-stiùraidh, m' earbsa agus mo thaic a chur ann mar àrd-shagart ar n-aidmheil,

a ta deanamh réite le 'ìobairt agus le 'eadar-ghuidhe. Agus is e mo dhùrachd strìochdadh d' a uachdaranachd mar Thighearn agus Rìgh 'eaglais féin.

M.—Is glé chudthromach na nithe air an d' ràinig thu agus tha iad a' gabhail a stigh suim a' chreidimh shlàinteil. Ach am bheil thu mothachail cionnus a ràinig thu air na rùnaibh maithe agus air an t-suidheachadh inntinn sin? Am bheil thu saoilsinn gu 'n robh iad nàdurra dhuit, no gu'n d' éirich iad o leasachadh do reusoin, do bhuadhan, no do cheud-fàthan nàdurra.

C.—O mhaighstir, cha dàna leam a chur as leth nàduir an ni sin a ta mhàin 'n a thoradh air gràs Dé, oir ma tha tomhas air bith do naomhachadh againn, tha sin a mhàin trìd tìodhlaic agus gràis Dè; oir tha mòr mhothachadh agam gu 'm bheil mi beò a thaobh nàduir do dhìomhanas agus do pheacadh; ach marbh agus gun bheatha do Dhia agus do gach fìor mhaitheas; gu'm bheil mi a'm' dhorchadas; gu'm bheil amaideachd a' gabhail seilbh' air m' anam; gu'm bheil mi ann an nàimhdeas ri Dia, agus gu tur eucomasach air an ni sin a ta maith 'n a shùilibh a ròghnachadh no dheanamh; agus gu 'm bheil mo chridhe gu mòr an aghaidh slighe na slàinte a ta air a cur fa'r comhair ann an soisgeil Chriosd.

M.—Agus an do rùnaich thu gu daingean, tre chòmhnadh Dhé agus tre chuideachadh a Spioraid bheannaichte, gu'n oidhirpicheadh tu buanachadh anns a' chreidimh agus anns a' chleachdadh air an d' rinn thu iomradh air an uair, gu crìch do bheatha?

C.—Cha 'n 'eil ni roimh am mò am bheil do uamhas orm na roimh thuiteam air falbh, agus fàs mi-churamach ann mo dhleasdanas agus a'm' aidmheil, agus gu'm biodh agam cridhe a bhiodh a' cúl-sleamhnachadh o 'n Tighearna; agus tha mi gu dùrachdach a' deanamh faire agus ùrnuigh an aghaidh gach coslais agus tomhais deth.

M. — Am bheil thu a' smuaineachadh trìd do neirt agus do chomais féin gu 'm bheil cumhachd agad air buanachadh agus seasamh ann an creidimh an t-soisgeil an aghaidh nam buairidhean, agus nan truaillidheachdan lìonmhor a ta toirt ionnsuidh oirnn, agus mhi-bheusan muladach nam muinntir sin a bha cosmhuil ri bhi 'n am puist ann an tigh Dhé ?

C.—Cha 'n 'eil earbsa 's am bith agam á mo chomasaibh féin, tha mi toirt cinnte dhuibh; ach tha mi deanamh *buin* gu h-uile as a' charraig a 's àirde na mi féin, eadhon as-san a gheall gu 'n coimhlion e an deadh obair a thòisich e gu là Chriosd. Tha mi 'g earbsadh as-san a 's e ùghdair agus fear-crìochnaich a' chreidimh; agus tha mi ag aslachadh a Spioraid Naoimh gu m' theagasg, gu m' stiùradh, gu m' chuideachadh, agus gu m' chomhfurtachadh. Agus tha mi gu dùrachdach a' miannachadh agus a' rùnachadh (tre ghràs Dé) dùil a bhi agam ris a' chabhair sin ann bhi frithealadh air Dia a ghnàth 'n a uile òrduighibh le cridhe tréibhdhireach iriosal agus creidmheach.

M.—Tha iad sin uile 'n an dearbhaidhibh soilleir air gràs slàinteil Dhé, ni a ta mi a' guidheadh air an Tighearn a bhuanachadh a ghnàth agus a mheudachadh ann do chridhe, chum gu'm bi agad làn dearbh-chinnte air a ghràdh-san a bhuin cho gràsmhor riut.

C.—Gu 'n deònaicheadh an Tighearna gu 'm bi mi comasach, ann am mothachadh air a ghràdh do m' anam, air gluasad gu cubhaidh d' a ghràs. Agus a nis' a mhaighstir, o na chaidh ràdh, am bheil sibh a' smuaineachadh gu 'm feud mi 'ghabhail orm beathachadh air Iosa Criosd aig a bhòrd, agus an seula beannaichte sin air gràdh m' fhir-saoraidh a ghabhail do m' ionnsuidh ?

M.—Tha fios agad gu 'n d' innis mi dhuit gu 'm feud duine bhi 'n a fhìor Chriosduidh, agus gidheadh gun e bhi iomchuidh air gabhail do 'n òrdugh naomh

so; do bhrìgh gu 'm feud e creidsinn chum slàinte agus gidheadh e bhi cho aineolach air an dìomhaireachd so, agus nach urrainn da co-chur freagarrach a dheanamh oirre r' a anam féin.

C.—Ah mhaighstir! bu mhaith leam a bhi air mo theasgasg ciod a dh' fheumas a bhi air a dheanamh le creidmheach fallain chum 's gu 'm feud e comh-phàirteachadh do 'n òrdugh bheannaichte so.

M.—'S a' cheud àite, feumaidh e 'thoirt fainear, a thaobh nan *comharraidhean* a ta air an cleachdadh 's an òrdugh so, nach 'eil iad ni 's mò 'n an aran agus 'n am fìon coitchionn an déigh dhoibh bhi air an coisrigeadh, ach gu 'm bheil iad air an cur air leth chum feuma naoimh, agus ri bhi air an gabhail le èolas naomh agus le eagal. Agus air an aobhar sin bha na Corintianaich air an coireachadh leis an Abstol airson an aineolais, agus an cion-urraim (1 Cor. xi). Agus a rìs, gu 'm bheil na sàmhlaidhean so, mar sin air an *cur* air leth agus air am beannachadh le òrdugh Chriosd, a' taisbeanadh Fir-saoraidh ceusda, agus gu 'm bheil sinn ri 'n gabhail le gràdh mar chuimhneachan air a bhàs; agus le creidimh mar sheula a' gheallaidh, agus mar na meadhonan a shuidhich Dia chum sochairean Chriosd air a cheusadh a ghiùlan a stigh do 'n anam.

C.—Tha na smuaintean sin gu beachd a' dùsgadh mo thograidhean chum bàis an Tighearn a chuimhneachadh, ni a ta mi an dòchas a dheanamh leis na dearbh aignidhibh a chuir sibh a nis fa m' chomhair; agus tha dòchas agam gu 'n sàsuich mi mo shùilean leis a' chuspair mhaiseach sin a ta cho làn do ghràdh; agus gu 'n drùigh mo shùil cho domhain air mo chridhe a thaobh m' fhir-saoraidh naoimh agus gu 'n coinnich mi ri m' Tighearna beannaichte anns gach slighe a dh' òrduich e.

M.—A rìs, is còir duit thu féin a rannsachadh chum gu 'm bi mothachadh agad air d' fheumaibh agus air

t-uireasbhuidhibh, agus gu 'n tig thu gu Criosd airson comh-roinn do ghràsaibh a Spioraid naoimh ; chum 's gu 'n oibrich do chreidimh, do ghràdh, t' aithreachas, agus gach uile ghràs eile le a leithid do bhlàthas agus do bheothalachd 's a bheir air Iosa Criosd aoibhneas a dheanamh annad, agus ort-sa ann-san, chum gu 'm bi air gach taobh cùmhnant do ghràidh agus t'ùmhlachd do d' Shlànuighear air 'ath-nuadhachadh le aoibhneas.

C.—A mhaighstir, cha 'n urrainn duinn a smuaineachadh gu 'm feud gràs oibreachadh agus a bhi gnìomhach far nach 'eil *an nàdur nuadh*, ni 's mò na dh' fheudas gluasad a bhi far nach 'eil beatha; ach tha e air a ràdh gu coitchionn gu 'm bheil an t-sàcramaid naomh 'n a meadhon beothachaidh agus altruim, comh-fhurtachaidh agus daingneachaidh.

M.—Cha 'n 'eil teagamh nach d' fhuair iad-san a chomh-phàirtich gu h-iomchuidh do 'n fhéisd bheannaichte so an gràdh air a lasadh, an creidimh air a neartachadh, an ùmhlachd air a daingneachadh, agus an irioslachd air a meudachadh, air chor 's gu 'n robh iad gràineil 'n an sealladh féin, agus fuath buileach aca do 'n pheacadh, agus dùil dhùrachdach agus iarrtas aca an déigh foillseachaidh ghlòrmhoir an Tighearna bheannaichte agus an Fhir-shaoraidh.

C.—Do bhrìgh gu 'm bheil na beannachdan cho mòr, tha sin 'g am dheanamh ni 's dian-thogarraiche air bhi a' m' fhear-comh-phàirt de 'n dìomhaireachd naoimh so.

M.—Is e dleasdanas uile mhinisteirean Chriosd aran na beatha anns an t-sàcramaid, agus cupan an t-sòlais a thoirt dhoibh-san air am bheil ocras agus tart an déigh Iosa Criosd, agus 'fhìreantachd, agus a rìoghachd. Agus nis dh' innis mi dhuit do dhleasdanas, agus tha mi toileach nàdur an òrduigh bheannaichte, agus na nithe a bhuineas da, a chur an céill duit.

C.—A mhaighstir, feumaidh mi aideachadh nach 'eil

mi cho maith air mo theagasg 's an ni so; agus mur bi mi ro-dhraghail duibh bu taitneach leam a thuigsinn ciod e an t-òrdugh naomh so, agus c' arson a ta sàcramaid air a ràdh ris.

M.—Is e seula cùmhnaint Dhé ann an Criosd e anns am bheil Criosd le 'uile shochairibh, tre chomharraidhaibh faicsinneach àraidh a shuidhicheadh le'r Slànuighear, air a thaisbeanadh, air a chomh-phàirteachadh, agus air a sheulachadh dhoibh-san a ta gabhail diubh gu h-iomchuidh. Bha am focal sàcramaid o shean air a chleachdadh gu bhi ciallachadh a' Bhaistidh agus Suipeir an Tighearn, agus bha e air a thoirt leis na h-aithrichibh air tùs o na mionnaibh leis an robh na saighdearan Ròmhanach air an ceangal r'an dleasdanas, agus cha robh e air a cheadachadh dhoibh a bhi 'n an saighdearaibh gus an robh iad 'g an cur féin gu sòluimte fo na mionnaibh, no fo'n t-sàcramaid sin. Tha iomad ainm eile air a thoirt da 's an sgriobtuir, mar a ta briseadh arain (Gnìomh ii. 43); Bòrd an Tighearna (1 Cor. x. 21); An co-chomunn (1 Cor. x. 16).

C.—Guidheam oirbh cia lìon sàcramaid a bha air an suidheachadh fo 'n Tiomnadh Nuadh? Agus ciod an t-ùghdarras leis an d'òrduicheadh iad?

M.—Cha 'n'eil ach a mhàin dà shàcramaid, Baisteadh agus Suipeir an Tighearna, agus dh'òrduicheadh iad le ùghdarras Iosa Criosd a mhàin, agus gu *neo-mheadhonach:* agus na cùig ud eile a chuir na Pàpanaich riu agus d' am bheil an t-ainm sàcramaid air a thoirt, mar a ta òrdugh no òrduchadh shagart, féin-dhìoladh, pòsadh, daingneachadh, agus ungadh deireannach no ungadh aig uair a' bhais, is nithe iad nach robh idir air an suidheachadh le Criosd, ni mò a tha iad freagarrach airson crìoch sàcramaid.

C.—Ciod na sàmhlaidhean a ta ri bhi air an cleachdadh ann an sàcramaid Suipeir an Tighearn.

M.—Aran agus fìon gun ni 's am bith eile (Lucas

xxii. 19, 20.) Agus tha gach neach a chomanaicheas ri 'n gabhail le chéile, a dh'aindeoin cleachdaidh dhàna agus mhi-naoimh nam Pàpanach, a ta toirt a mhàin an arain no an *wafer* do 'n t-sluagh, gun neach a bhi gabhail do 'n aran agus do 'n fhìon araon ach an sagart, agus sin a dh' easbhuidh reusoin fhallain no ùghdarrais o 'n sgriobtuir ; agus tha e cho maith dhoibh aon 's am bith eile do òrduighibh no do reachdaibh Iosa Criosd a thruailleadh, no sgrios gu tur, agus a ghabhail orra so a dheanamh.

C.—Ciod an coslas no an co-chòrdadh a ta eadar aran agus fìon nan sàmhlaidhean agus an ni a ta air a chiallachadh leò ann an Suipeir an Tighearn?

M.—Tha aran cho do-sheachanta agus gu'm bheil e gu tric air a chur airson gach seòrsa bìdh, agus gach ni feumail, agus tha an greim a 's lugha dheth gu léir 'n a aran; mar so is e Crìosd biadh agus uile dheanamh suas uireasbhuidhean an anama, agus tha gach fear-comanachaidh airidh a' gabhail Chriosd gu h-uile agus gu h-iomlan, agus mar nach 'eil arbhar 'n a aran gus am bheil e air a bhruthadh agus air a bhleith, mar sin cha bhiodh Criosd 'n a bhiadh dhuinne, mur biodh e air a bhruthadh le lotaibh agus le doilghios; agus mar is e aran biadh coitchionn gach uile shluaigh, is e Criosd beatha gach fìor Chriosduidh. A rìs mar dh' fheudas aran, air bhi dha 'n a chorp daingean, corp Chriosd a shàmhlachadh gu freagarrach, mar sin feudaidh fìon, a chionn gu 'm bheil e neo-sheasmhach 'fhuil a shàmhlachadh. Agus mar a ta fìon air 'fhàsgadh as an fhìon-dhearc, mar sin bha fuil Chriosd air a fàsgadh a mach le 'chruaidh-ghleachd, agus le lotaibh a' chroinn-cheusaidh.

C.—Nach feud an t-aran agus am fìon aig ar bùird choitchionn an ni ceudna a shàmhlachadh?

M.—Cha 'n fheud; do bhrìgh gu'm bheil so air a chur air leth gu sòluimte, agus air a choisrigeadh airson feuma sàcramaideil, le ùrnuigh agus le beannachadh,

agus le bhi co-chur ris nam briathar a chleachd ar slànuighear caomh aig suidheachadh an òrduigh so.

C.—Nach 'eil an t-aran agus am fìon, an déigh bhi air an coisrigeadh, air am brìgh-atharrachadh o nàdur arain agus fìona gu dearbh nàdur agus brìgh cuirp agus fola ar Slànuighir, do bhrìgh gur iad briathra Chriosd féin, Is e so mo chorp-sa; Is i so m' fhuil-sa?

M.—Cha 'n 'eil air chor air bith; is e tha 'n sin mearachd Phàpanach an lorg am bheil mòran do amaideachd agus do chleachdaidhibh ìodhal-aorach a' dol, Ach is e corp agus fuil Chriosd e 's an t-seadh 's an dubhairt Criosd e; agus cha dubhairt e, "Cha 'n 'eil dearbh nàdur arain an so ni 's mò, ach dearbh nàdur mo chuirp-sa;" agus tha an dòigh labhairt so gu tric air a cleachdadh 's an Sgriobtuir, agus gidheadh cha 'n 'eil i ghnàth ri bhi air a tuigsinn 's an t-seadh litireil ni 's mò na ta na briathran, B' i a' charraig sin Criosd; Is mise an fhìonain fhìor, an dorus, am buachaille, &c. A thuilleadh air sin, shònraich Criosd e gu bhi 'n a Shàcramaid, 's e sin, 'n a chomharra air an ni a ta e sàmhlachadh, a nis cha 'n urrainn da bhi 'n a fhìor chorp Chriosd, agus 'n a shàmhladh air mar an ceudna. Tha mar an ceudna ar faireachaidhean leis am bheil sinn a' faicinn, a' faotainn fàile, agus a' blasad, a toirt dearbh-chinnte dhuinn gur e aran agus fìon a ta *annta*, agus nach deachaidh an nàdur atharrachadh air mhodh 's am bith an déigh bhriathran a' choisrigidh. Agus ma dh 'àicheadheas sinn ar faireachaidhean 's a' chùis so, tha e cho laghail dhuinn a chur an teagamh am bheil na briathran, Is e so mo chorp-sa &c., air an cur sìos anns na sgriobtuiribh naomha, ged tha sinn 'gam faicinn an sin.

C.—Mur e an t-aran agus am fìon corp agus fuil Chriosd gu fìrinneach agus 'n an dearbh nàdur, cionnus ma seadh a ta am fìor chreidmheach, ann bhi 'g an gabhail, 'g an itheadh, agus 'g an òl, a' gabhail,

ag itheadh, agus ag òl do chorp agus do fhuil Chriosd?

M.—Trìd bhi gabhail nan sàmhlaidhean sin, mar sin air an coisrigeadh, mar chomharraidhean, mar sheulachan, agus mar mheadhonan, gu Criosd agus a shochairean a ghiùlan do 'n anam; agus tha am fìor Chriosduidh 'g am faotainn air an deanamh thairis dha co chinnteach agus a ni sgrìobhadh le làimh, le seula, agus le fianuisibh, fearann no sochairean eile a chomh-phàirteachadh, ged nach 'eil iad gu corparra anns an sgrìobhadh féin.

C.—Ciod iad gnìomharan a' mhinisteir ann bhi frithealadh an òrduigh so?

M.—An déigh an t-aran a bheannachadh brisidh se e agus bheir se e do 'n luchd-comanachaidh ann am briathraibh Iosa Criosd, a' ciallachadh le sin Iosa air a cheusadh, neach a lotadh airson ar n-euceartan. Dòirtidh e mach an sin am fìon am fianuis a' choimhthionail agus bheir e dhoibh sin, mar an cendna, an déigh dha 'bheannachadh ann am briathraibh Chriosd. Agus ann an sin tha air a shàmhlachadh dhuinn ar fear-saoraidh caomh, a' dòrtadh 'fhola air ar son, ni a 's e 'n ìobairt-réitich leis am bheil sinn a' faotainn maitheanais peacaidh. Anns a' ghnìomh so tha am ministeir, air dha bhi seasamh ann an àite Chriosd mar a sheirbhiseach (anns am bheil Criosd a' làthair agus le ùghdarras a spioraid), a' tairgseadh agus a' toirt Chriosd le 'uile shochairibh cho cinnteach 's ged bhiodh e air labhairt nam briathra ceudna 'n a phearsa fhaicsinnich féin.

C.—Ciod iad na sochairean a ta Criosd a' toirt, agus sinne gabhail 's an òrdugh so?

M.—Cleachdadh agus fàs gach uile ghràis, glanadh d' ar n-anamaibh o chionta a' pheacaidh; leigheas do na lotaibh a rinn peacadh 'n ar coguisibh; daingneachadh air fìrinn agus air geallaidhibh Dhé; aoibhneas naomh agus iriosal ann an Criosd agus 'n ar cochriosduidhibh; agus iarrtas agus dùil ni 's dùrachdaiche ri beannachadh na beatha a ta ri teachd. Agus

is òrdugh e a ta gu h-àraidh air a shònrachadh airson daingneachadh ar creidimh, ar gràidh, agus ar fàis ann an gràs; air chor 's nach còir do neach 's am bith teachd d'a ionnsuidh ach ann an creidimh.

C.—Ciod an t-ullachadh a ta feumail airson an òrdugh shòluimte so?

M.—1. Gu'm biodh aig duine cleachdadh a' chreidimh.

2. Gu'm biodh iarrtas agus toil dhùrachdach aige gabhail ri Criosd mar a Thighearn agus 'fhear-saoraidh.

3. Gu'm biodh e seirceil ris na h-uile dhaoinibh (Eoin i. 7; Mata xv. 26). Feumaidh sinn mar an ceudna aithreachas a chleachdadh as ùr, ar còir ann an Criosd a dheanamh soilleir, agus ar n-anaman a bhi làn do chreidimh agus do ghràdh dha.

C.—A mhaighstir, tha mi gu mòr 'n'ur comain airson an riarachaidh a thug sibh dhomh anns na poncaibh cudthromach so a thaobh Suipeir an Tighearna; agus a nis ged is ann le mothachadh domhain air mo neo-airidheachd mhòir, gidheadh le earbsa iriosail ann am fhear-saoraidh gràdhach, a ta gu gràsmhor a' cuireadh nan uile a ta fo throm uallaich gu teachd d' a ionnsuidh, tha rùn orm, le beannachadh Dhè, teachd gu bòrd an Tighearna air an ath là sàbaid, ag aslachadh gu h-iriosal còmhnadh ar n-ùrnuighean-sa, chum nach tig mi gun trusgan na bainnse, ach gu 'm bi mi air m' uidheamachadh, chum 's gu 'm faigh mi na sochairean glòrmhor agus na beannachdan sin, a ta air an sàmhlachadh, agus air an seulachadh an sin, do gach fear-comanachaidh iomchuidh.

A' Chrioch.